

Son 10 Yılda Yayımlanmış Türkçe Patoloji Kitaplarının Dökümü

The Documentation of Pathology Books Published in Turkish on Last Decade

Özge ERTENER¹, Sümeyye EKMEKÇİ², Kutsal YÖRÜKOĞLU³

¹ İzmir Ekonomi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, İZMİR

² Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Patoloji Anabilim Dalı, İZMİR

³ Dokuz Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Patoloji Anabilim Dalı, İZMİR

ÖZET

Amaç: Ülkemizde son yıllarda orijinal dili Türkçe olan ve Türkçe'ye çevrilerek basılan patoloji alanında yazılmış kitap sayıları değerlendirildiğinde geçmiş yıllara göre önemli bir artış olduğu dikkati çekmektedir. Bu yazıdaki amacımız kitap sayılarındaki bu artışın nedenlerini tartışmak, ortaya çıkan ürünleri değerlendirmek, Türkçe kitaplara ulaşmak ve bu gelişimi görmek isteyenler için tüm kitapları bir arada listelemektir.

Gereç ve Yöntem: Türkiye'de tıbbi yayın yapan yayınevlerine elektronik posta yoluyla ulaşılmış, belirli bir son teslim tarihi verilerek 2008-2018 (ilk yarısı) tarihleri arasında Türkçe basılan orijinal ve çeviri kitap listeleri talep edilmiştir. Yanıt veren yayınevlerinden elde edilen verilerin yanı sıra yayınevlerinin internet sayfalarından aynı yıllar arasında yayımlanmış patoloji kitaplarının bilgilerine ulaşılmıştır.

Bulgular: Son 10 yıl tarandığında ve yayınevlerinden gelen listeler göz önünde bulundurulduğunda 37 adet Türkçe yazılmış telif esere, 28 adet Türkçe'ye çevrilmiş esere ulaşılmıştır. Patoloji ile ilgili basılı kitaplar 2008-2018 (ilk yarısı) arası değerlendirildiğinde son 4 yıl içerisinde patoloji ile ilgili orijinal Türkçe dilinde yazılmış ve Türkçeye çeviri basılı kitaplarda artış olduğu dikkati çekmektedir.

Sonuç: Tüm kitapların yıllara göre dağılımına bakıldığında yıl başına düşen kitap sayısında son yıllardaki artışın yıl içerisinde 20 Türkçe kitabın basıldığı 2017 yılında olduğu dikkati çekmektedir. Türkçe patoloji kitaplarındaki bu artış Türk patoloji camiasında bir ihtiyaç olduğunu ve bu ihtiyacın giderek daha iyi karşılandığını düşündürmektedir. Patoloji alanında yayımlanmış Türkçe kitapların özellikle de güncel ve bilimsel içeriği zengin olanların sayısındaki artışın patologların süregelen eğitimlerine olumlu katkılarda bulunduğu ve bulunmaya devam edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Patoloji, Türkçe, Türkçe yayın

ABSTRACT

Aim: In recent years, the number of books published on pathology - both originally written in Turkish and translated - have increased significantly. The aim of this publication is to discuss the reasons for this increase, evaluate the books, access these books and list them in order to display this evolution for those who are interested.

Materials and Methods: We have communicated via email with publishing houses that publish medical books and requested a list of both original and translated books on the topic during a specified period (between 2008 and first half of 2018). In addition to the publication houses that replied, the webpages of publication houses were surveyed to find information on similar books during the same period.

Results: The lists received from the publishing houses and the webpages surveyed yielded 37 books originally written in Turkish and 28 books translated into Turkish. The number of such books on pathology have increased in the last four years when evaluating the last decade (between 2008 and the first half of 2018).

Conclusion: Analyzing the distribution of all books over the years, the number of books per year has been increasing and it is noteworthy that 20 books have been published in 2017. The increase in pathology books in Turkish indicates a demand from the Turkish pathology community and that this demand is being met better and better. In our view, the increase in the number of books on pathology published in Turkish - especially with current and rich scientific contents - is contributing and will continue to contribute to the ongoing education of pathologists.

Key Words: Pathology, Turkish, Turkish publication

GİRİŞ

Ülkemizde son yıllarda orijinal dili Türkçe olan ve Türkçe'ye çevrilerek basılan patoloji alanında yazılmış kitap sayıları değerlendirildiğinde geçmiş yıllara göre önemli bir artış olduğu dikkati çekmektedir. Bu yazıdaki amacımız kitap sayılarındaki bu artışın nedenlerini tartışmak ve ortaya çıkan ürünleri değerlendirmektir. Ayrıca bu makale Türkçe kitaplara ulaşmak ve gelişimi görmek isteyenler için tüm kitapların bir arada listelendiği kolay bir ulaşım yolu da olacaktır. Bununla birlikte patoloji alanında Türkçe olarak yazılan ve Türkçe'ye çevrilen kitapları izlemek ve patolojinin kendi içerisinde branşları arasındaki dağılımı değerlendirmek ve ihtiyaçları görmek açısından da katkısı olacaktır. Türkçe kaynağa ulaşma kolaylığı sağlaması açısından bu yazının belirli zaman aralıkları ile güncellenerek listenin güncel tutulması da planlanmaktadır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Türkiye'de tıbbi yayın yapan yaynevlerine elektronik posta yoluyla ulaşılmış, belirli bir son teslim tarihi verilerek 2008-2018 (ilk yarısı) tarihleri arasında Türkçe basılan orijinal ve çeviri kitap listeleri talep edilmiştir. Kitap isimleri yanı sıra kitapların basım adedi, satış fiyatı ve satış adreslerinin bilgisi de istenmiştir. Yaynevlerinden sadece O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık, Nobel Tıp Kitabevleri ve Kongre Kitabevlerinden kitap listeleri tarafımıza iletilmiştir. Bu sebeple yaynevlerinden gelen listelerin yanı sıra Güneş Tıp Kitabevleri (1), Habitat Yayınları (2), İstanbul Tıp Kitabevi (3), Quintessence Yayıncılık (4), Palme Yayıncılık (5), Akademisyen Kitabevi (6), Dünya Tıp Kitabevi'nin (7) internet sayfalarından aynı yıllar arasında yayımlanmış patoloji kitaplarının bilgilerine ulaşılmıştır. Bilgi kısıtlılığı sebebiyle telif eserler için sadece kitabın adı, basımevi adı, basım yılı, editör(ler) ve yazar(lar) bilgileri; çeviri eserler için ise bu bilgilere ek olarak kitabın orijinal dildeki adı verilmiştir.

SONUÇLAR

Son 10 yıl tarandığında ve kitabevlerinden yaynevlerinden gelen listeler göz önünde bulundurulduğunda 37 adet Türkçe yazılmış telif esere, 28 adet Türkçe'ye çevrilmiş esere ulaşılmıştır.

Türkçe yazılmış patoloji kitapları patoloji branşlara göre sınıflandırıldığında; 4 adet üropatoloji, üçer adet dermatopatoloji, hematopatoloji, sitopatoloji, jinekopatoloji, kemik ve yumuşak doku patolojisi, ikişer adet akciğer patolojisi, baş ve boyun patolojisi, gastrointestinal sistem patolojisi, meme patolojisi, endokrin patoloji, birer adet nöropatoloji, pediatrik patoloji, nefropatoloji, plasenta patolojisi, karaciğer ve safra yolları patolojisi, temel patoloji, laboratuvar teknikleri patolojisi ve diğer olarak sınıflandırılan toplam 37 adet kitap vardır.

Türkçe'ye çevrilmiş patoloji kitapları patoloji branşlarına göre sınıflandırıldığında; 5 adet genel patoloji, üçer adet

cerrahi patoloji, üropatoloji, ikişer adet makroskopik patoloji, gastrointestinal patoloji, dermatopatoloji, birer adet sitopatoloji, nöropatoloji, endokrin patoloji, adli patoloji, yumuşak doku patolojisi, akciğer patolojisi, karaciğer patolojisi, jinekopatoloji, moleküler patoloji, meme patolojisi, baş ve boyun patolojisi ve frozen patolojisi olmak üzere toplam 29 kitap vardır.

TARTIŞMA

Patoloji bilimi tarihi oldukça eskilere dayanmaktadır. Tüm dünyada bilim alanındaki gelişmeler ile birlikte patoloji alanında da gelişmeler 15. yüzyıl (yy) rönesans döneminden beri devam etmektedir. 16. yy' da mikroskopun bulunması ile birlikte patoloji daha da gelişmiştir. 12. yy'da İbn-i Sina'nın patolojiyi de kapsayan Tıp Kanunu Kitabı 500 yıl sonra bile Avrupa'da ders kitabı olarak okutulmaya devam etmiştir (8). Ülkemizde ilk modern patolojiyi kuran Darülfünun Üniversitesi Tıp Fakültesi Patolojik Anatomi hocası Hamdi Suat Aknar' dır. İlk patoloji kitabı olan, öğrencilere ders kitabı niteliğindeki Teşrih-i Marazi-i Umumi'yi 1914' de yayımlamıştır. 1921'de Fethi Meyyit ve Tıbbi Adlide Ehemmiyeti (Otopsi ve Adli Tıpta Önemi) adlı ikinci kitabını yayımlamıştır. Bu kitapların 3. ve 4. baskıları 1929-1930 yıllarında Latin harfleriyle yayımlanmış olup Hamdi Suat Aknar Latin harfleriyle kitap yayımlayan ilk üniversite hocası olmuştur (9).

Son birkaç dekatta dünyada ve ülkemizde patolojinin yaygınlaşması ile önemi daha da anlaşılmıştır. 1980' lerden bu yana birçok patoloji kitabı bulunmaktadır. Ancak son birkaç yıldır yayımlanan Türkçe kitap ve Türkçe çevirisi yapılan kitap sayısı oldukça artmıştır. Bu artışı birçok faktör tetiklemiş olabilir. Bu faktörler düşünüldüğünde akla gelen nedenlerden bazıları şu şekildedir:

Patologların kendilerini anadillerinde kitaplar okuyarak geliştirmek istemeleri, anadillerinde araştırma yapmak istemeleri önde gelen nedenlerden olabilir. Patologların ana dillerindeki yayınları daha hızlı okuyup anladıkları, ulaşmak istedikleri bilgilere Türkçe kaynakları okuyarak ulaşmak istemeleri ve bu ihtiyaca bir cevap olarak bu artışın olduğu da düşünülmektedir. Artmış tıpta uzmanlık öğrencisi sayısı sebebiyle Türkçe kaynak ihtiyacının daha net dile getirilmeye başlamış olmasının yanı sıra bilgi birikimi artan deneyimli patologların bu bilgi birikimlerini Türkçe paylaşmak istemeleri de sebepler arasında sayılabilir.

Patolojinin onkolojik tedavi stratejilerinde rol almaya başlaması ve patologların sadece raporu yazan hekim değil hastanın tedavisini de yönlendiren hekim olması, patolojinin genel olarak tanınmasına katkı sağlamıştır. İlaç sektörünün bu ilerlemedeki tetikleyici rolü olduğu kabul edilen bir gerçektir. Bu katkılar ile tanınırlığı artan patoloji alanında yaynevlerinin de farkındalığını artırmış olabilir. Bunun sonucu olarak da yaynevlerinin kitapların basılmasını artırmış olabileceği düşünülebilir. Tıp kitabı basan ve satan şirketlerin sayısının

artışı, yeni yayınevlerinin kendilerine pazar oluşturma çabası, kitap basmanın teknik zorluklarının aşılması ve maliyetinin azalması da bu sürece katkı sağlamış olabilir. Yayınlanan her kitabın, diğer yazarlar için bir dürtü oluşturmuş olabileceği de olasıdır. Tüm bu varsayımların tek ve kesin bir sonucu bulunmadığı, bu artışın çok etmenli bir süreç sonrası geliştiği yorumlanabilir.

Kitapların içeriğini göz önüne sermek adına ulaşılan 37 adet Türkçe dilinde yazılmış orijinal eser Tablo I'de ve 28 adet Türkçe'ye çevrilmiş eserin listesi Tablo II'de verilmiştir.

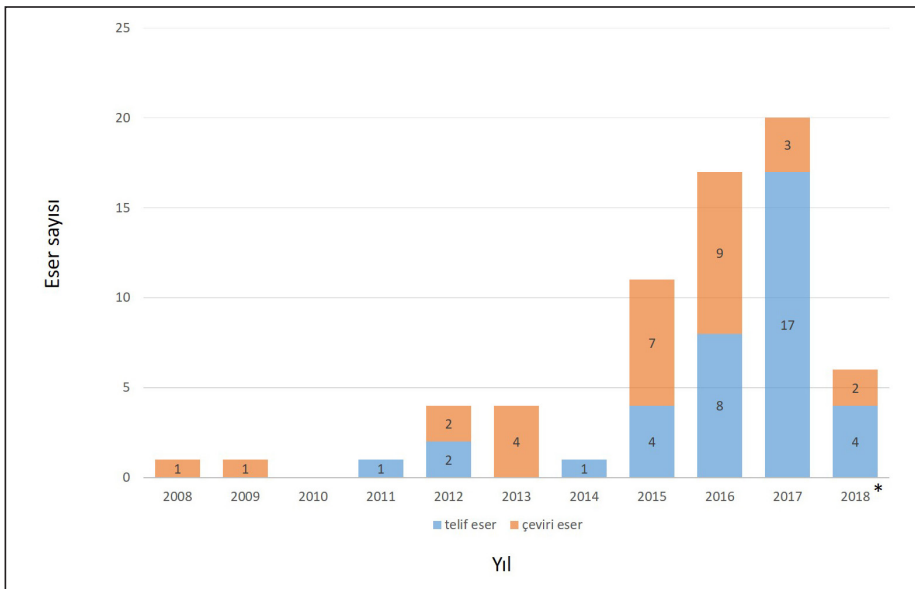
Türkçe yazılmış orijinal kitapların konu dağılımına bakıldığında ilk sırada üropatolojinin geldiği bunu dermatopatoloji, hematopatoloji, kemik yumuşak doku patolojisi ve sitopatolojinin izlediği dikkati çekmektedir. Türkçe'ye çevrilmiş patoloji kitaplarına bakıldığında ise Robbins Temel Patoloji, Rosai ve Ackerman'ın Cerrahi Patolojisi gibi temel patoloji kitaplarının ön planda olduğu ve yine konu dağılımına bakıldığında üropatoloji kitaplarının bu sıralamayı takip ettiği görülmüştür. Son yıllarda hedefe yönelik tedavi yaklaşımı ile patolojide önemi giderek artan moleküler patoloji alanında ilk çeviri niteliğindeki kitap 2017 yılında basılmış olup, moleküler patoloji tekniklerinin rutin laboratuvarlarda kullanımının artışı göz önünde bulundurulduğunda bu alandaki kitapların sayısının gelecek yıllarda artacağı öngörülebilir.

Kitaplar konu dağılımına göre değerlendirildiğinde; Türkiye'de farklı kurumlarda görev alan patoloğların rutin patoloji uygulamalarını özgün branşlarda yürütmeleri o konuda daha ayrıntılı ve daha özel çalışabilme olanağı sunmuş olup, bu deneyim literatüre kitap yazarak verdikleri katkının önünü açmıştır.

Patoloji ile ilgili basılı kitaplar 2008-2018 (ilk yarısı) arası değerlendirildiğinde son 4 yıl içerisinde patoloji ile ilgili orijinal Türkçe dilinde yazılmış ve Türkçeye çeviri basılı kitaplarda artış olduğu dikkati çekmektedir. Tüm kitapların yıllara göre dağılımına bakıldığında yıl başına düşen kitap sayısında son yıllardaki artışın yıl içerisinde 20 Türkçe kitabın basıldığı 2017 yılında olduğu dikkati çekmektedir (Şekil 1). Bu artışın 2018 ve devam eden yıllarda da devam edeceği ön görülmekle beraber 2018 ile ilgili veriler 2018'in sadece ilk yarısını içerdiği için bu artış grafiğe yansıtılmamıştır.

Yayınevlerinden geri dönüş çok az olduğu için yayımlanmış bazı kitapları gözden kaçırmış olabiliriz. Ayrıca, bu araştırmada, "Karaciğer Transplantasyonu" kitabında yer alan "Karaciğer Transplantasyonunda Patolojik Bakı" bölümü örneğinde olduğu gibi başka bir branşta çıkmış ama içerisinde patoloji branşı ile ilgili bir konu bölümü olarak yer almış kitaplar yer almamaktadır (10).

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı'ndan 3 öğretim üyesinin çabaları ile 1991 yılında Türkiye'de yayınlanan patoloji makalelerinin bir bibliyografisi yayınlanmıştı (11). Bu makale, benzer bir bibliyografinin başlangıcı olarak düşünülebilir. Tam bir bibliyografi için ise zamanın geldiğini düşünüyoruz. 1937 yılında İstanbul Üniversitesi Yayınları tarafından basılmış Ord. Prof. Dr. S. Oberndorfer'in Genel Patoloji kitabı, 80'li yıllarda Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Matbaası tarafından basılan "Genel patoloji ders kitapları" serisi 1 ve 2 örneklerinde olduğu gibi, çok sayıda özgün kitap olmasına rağmen, konu patoloğların dikkatini pek fazla çekmemiştir (12-13). Yıldız (14), "Türkiye'de Patolojinin Gelişimi, Tarihi Perspektif, Bugünkü Durum, Sorunlar ve Öneriler" başlıklı tezinde, kendi deyişi ile "oldukça geniş bir konuda" yayınlara ve kitaplara değinmemiştir.

Şekil 1: Basılı Türkçe telif ve çeviri eserlerin yıllara göre dağılımı. Grafikte mavi ile işaretli alanlar o yıllara ait yayımlanmış telif eserlerin, turuncu ile işaretli alanlar ise çeviri eserlerin sayısını belirtmektedir. *2018 yılı verileri 2018'in ilk yarısını içermektedir.

Tablo I: Telif Eserlerin Listesi

Eserin adı	Yayınevi	Yayın yılı	Yazar/ Editör(ler)
Solunum Hastalıklarında Sitolojik Bulguların Tanı Değeri	Nobel Tıp Kitabevleri	2011	Prof. Dr. Nail Yılmaz
Plasenta Patolojik İnceleme İçin El Kitabı	Palme yayıncılık	2012	Dr. Esin Kotiloğlu Karaa
Nefropatoloji: Böbrek Hastalıkları ve Böbrek Transplantasyon Patolojisi	Nobel Tıp Kitabevleri	2012	Prof. Dr. Sülen Sarıoğlu
Baş boyun patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2014	Prof. Dr. Sülen Sarıoğlu
Gastrointestinal Patoloji (2 cilt)	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2015	Prof. Dr. Gülen Bülbül Doğusoy
Pocket Radiologist: Meme - En Sık 100 Tanı	Nobel Tıp Kitabevleri	2015	Prof. Dr. Fatma Şeyda Karaveli Prof. Dr. Nilgün Kapucuoğlu
Oral ve Maksillofasiyal Patoloji	Quintessence yayıncılık	2015	Prof. Dr. Ömer Günhan
Pratik hematopatoloji Klinik ve patolojik özellikleri	İstanbul Tıp Kitabevi	2015	Prof. Dr. Osman Yılmaz
30 günde hematopatoloji	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2016	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
Dermatopatoloji İnflamatuvar Dermatitler	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2016	Prof. Dr. Banu Lebe Prof. Dr. Cuyan Demirkesen Prof. Dr. Özlem Erdem Doç. Dr. Banu Yaman Prof. Dr. Aylin Okçu Heper Prof. Dr. Canten Tataroğlu
Boşaltım Sistemi Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2016	Prof. Dr. Sait Şen
Pediyatrik Tümör Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2016	Prof. Dr. Diclehan Orhan
Yumuşak Doku Tümörleri	Kongre Tıp Kitabevi	2016	Prof. Dr. Sergülen Dervişoğlu
Üropatoloji	Kongre Tıp Kitabevi	2016	Prof. Dr. Kutsal Yörükoglu Prof. Dr. Burçin Tuna
Pratik Neoplastik Lenf Nodu Patolojisi	Nobel Tıp Kitabevleri	2016	Prof. Dr. Serhan Alkan Uzm. Dr. Mehmet Doğan
Sitopatoloji	Quintessence yayıncılık	2016	Prof. Dr. Binnur Önal
30 Günde İvrir Zıvrir Patoloji	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Temel Patoloji	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Pankreas ve Endokrin Sistem Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Nöropatoloji	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Kemik ve Yumuşak Doku Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Gastrointestinal Sistem Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Dermatopatoloji	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Boşaltım Sistemi ve Erkek Genital Sistem Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
Ürogenital Mezenkimal Tümörler	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Prof. Dr. Burçin Tuna
30 Günde Akciğer ve Solunum Sistemi Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Karaciğer ve Safra Yolları Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
30 Günde Jinekopatoloji	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz
20 Günde Meme Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Doç. Dr. A. Gülden Diniz

Tablo I devam

Eserin adı	Yayınevi	Yayın yılı	Yazar/ Editör(ler)
Endokrin Organ Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2017	Prof. Dr. Cenk Sükmensür Prof. Dr. Serpil Dizbay Sak
Endometriyum Patolojisi	Nobel Tıp Kitabevleri	2017	Prof. Dr. Handan Aker
Patoloji ve Laboratuvarını Anlama Kılavuzu	Nobel Tıp Kitabevleri	2017	Prof. Dr. Alp Usubütün
Kemik ve Eklem Patolojisi Multidisipliner Yaklaşım	Kongre Tıp Kitabevi	2017	Prof. Dr. Sergülen Dervişoğlu
Jinekolojik Tümörlerin Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2018	Prof. Dr. Handan Zeren Prof. Dr. Meral Koyuncuoğlu
Sitopatoloji	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2018	Prof. Dr. Aysun H. Uğuz Prof. Dr. Özlem Aydın
Akciğer Tümör ve İnflamasyon Patolojisi	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2018	Prof. Dr. Büge Öz
Deri Tümörleri	Kongre Tıp Kitabevi	2018	Prof. Dr. Cüyan Demirkesen

2008-2018 yılları arasında basılmış telif eserlerin isimlerini, yayınevi bilgisini, yayın yıllarını ve yazar/editör bilgilerini içermektedir.

Tablo II: Çeviri eserlerin listesi

Eserin adı	Eserin orijinal adı	Yayınevi	Yayın yılı	Editör (ler)	Çeviri Editörü /editörler
Robbins Hastalığın Patolojik Temeli Cep Kitabı	Pocket companion to Robbins and Cotran pathologic basis of disease	Güneş Tıp Kitabevleri	2008	Stanley L Robbins	Prof. Dr. Şükrü Oğuz Özdamar
Hastalığın Patolojik Temeli	Pathologic basis of disease	Güneş Tıp Kitabevleri	2009	Vinay Kumar, Abul K. Abbas, Nelson Fausto	Prof. Dr. Aydın Sav, Prof. Dr. Şükrü Oğuz Özdamar
Olgu Dosyaları: Patoloji	Case Files: Pathology	Nobel Tıp Kitabevleri	2012	Eugene C. Toy	Doç. Dr. Bengü Çobanoğlu Şimşek
Tiroid Sitopatolojisi Raporlamasında Bethesda Sistemi: Tanımlar, Kriterler ve Açıklayıcı Notlar	The Bethesda System for Reporting Thyroid Cytopathology	Nobel Tıp Kitabevleri	2012	Edmund S. Cibas	Dr. Sevgen Önder
Adli Histopatoloji Atlası	Atlas of forensic histopathology	Habitat Yayınları	2013	Peter M.Cummings Darin P.Trelka Kimberley M.Springer	Dr.Bora Özdemir Dr.Nasuhi Engin Dr.Osman Cebiş
Yumuşak Doku Tümörleri Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of Soft Tissue Tumors	Nobel Tıp Kitabevleri	2013	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Sergülen Dervişoğlu
Robbins Temel Patoloji	Robbins Basic Pathology	Nobel Tıp Kitabevleri	2013	Kumar Abbas Aster	Prof. Dr. Sıtkı Tuzlalı Doç. Dr. Mine Güllüoğlu Prof. Dr. Uğur Çevikbaş
Netter'in Resimli Patolojisi	Netter's Illustrated Human Pathology	Nobel Tıp Kitabevleri	2013	L.Maximilian Buja Gerhard R.F.Krueger	Dr. Hilal Akı Dr. Şennur İlvan
Patoloji Modern Olgu Sunumları	Pathology: A modern case study	Akademisyen Kitabevi	2015	Howard Reisner	Dr.Sema Arıcı
Gross pathology handbook - Makroskopik Patoloji El Kitabı (Tanımlayıcı Terimler Kılavuzu)	Gross pathology handbook	O'TIP Kitabevi ve Yayıncılık	2015	Christopher Horn Christopher Naugler	Uzm. Dr. Irem Onur Prof. Dr. Sait Şen Prof. Dr. Nasuhi Engin Aydın
Tiroid Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Thyroid	Nobel Tıp Kitabevleri	2015	Scott L Boerner, Sylvia L. Asa	Prof. Dr. Filiz Özyılmaz

Tablo II devam

Eserin adı	Eserin orijinal adı	Yayınevi	Yayın yılı	Editör (ler)	Çeviri Editörü /editörler
Akciğer Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Lung	Nobel Tıp Kitapevleri	2015	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Serpil Dizbay Sak
Biyopsilerin Yorumu: Frozen İnceleme - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation: The Frozen Section	Nobel Tıp Kitapevleri	2015	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Mine Hekimgil
Gastrointestinal Traktüs Mukozası Biyopsilerinin Yorumu Cilt 1: Nonneoplastik - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Gastrointestinal Tract Mucosa: 1	Nobel Tıp Kitapevleri	2015	Elizabeth A. Montgomery Lysandra Voltaggio	Prof. Dr. Funda Yılmaz Barbet
Santral Sinir Sistemi Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Central Nervous System	Nobel Tıp Kitapevleri	2015	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Figen Söylemezoglu
Sternberg's diagnostic surgical pathology türkçe (2 cilt)	Sternberg's diagnostic surgical pathology	O'TIP Kitapevi ve Yayıncılık	2016	Stacey E. Mills	Prof. Dr. Gülen Bülbül Doğusoy
Sternberg's diagnostic surgical pathology review türkçe	Sternberg's diagnostic surgical pathology review	O'TIP Kitapevi ve Yayıncılık	2016	Prof. Dr. Pier Luigi Di Patre Darryl Carter	Prof. Dr. Sölen Sarıoğlu
Karaciğer Biyopsilerinin Yorumlanması - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Liver	Nobel Tıp Kitapevleri	2016	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Funda Yılmaz Barbet
Uterus Serviks ve Korpus Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of uterine cervix and corpus	Nobel Tıp Kitapevleri	2016	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Şennur İlvan Prof. Dr. Zerrin Calay
Mesane Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Bladder	Nobel Tıp Kitapevleri	2016	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Dilek Ertoy Baydar
Prostat Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Prostate	Nobel Tıp Kitapevleri	2016	Jonathan I. Epstein	Uzm. Dr. Saime Gül Barut
Rosai ve Ackerman'ın Cerrahi Patolojisi	Ross and Wilson Anatomy and Physiology	Nobel Tıp Kitapevleri	2016	Juan Rosai	Prof. Dr. Şükrü Oğuz Özdamar
Cerrahi Patolojide Ayırıcı Tanı: Gastrointestinal Sistem	Differential Diagnoses in Surgical Pathology: Gastrointestinal Tract	Kongre Tıp Kitapevi	2016	Elizabeth A. Montgomery Whitney M. Green	Prof. Dr. Mine Güllüoğlu
Dermatopatoloji Atlası	Atlas of dermatopathology	Dünya tıp Kitapevi	2016	Günter Burg Werner Kempf Heinz Kutzner	Prof. Dr. Gül Erkin Özyaygen
Molecular Pathology Türkçe	Molecular pathology	O'TIP Kitapevi ve Yayıncılık	2017	John M. S. Bartlett Abeer Shaaban Fernando Schmitt	Prof. Dr. Sölen Sarıoğlu
Deri Biyopsilerinin Yorumu: Derinin Primer Lenfoid-Dışı Neoplazileri	Biopsy Interpretation of the Skin: Primary Non-Lymphoid Cutaneous Neoplasia	Nobel Tıp Kitapevleri	2017	Jonathan I. Epstein	Prof. Dr. Aylin Okçu Heper
Böbrek ve Sürenal Biyopsilerinin Yorumu - Biyopsi Yorumları Serisi	Biopsy Interpretation of the Kidney & Adrenal Gland	Nobel Tıp Kitapevleri	2017	Jonathan I. Epstein	Doç. Dr. Yasemin Özlük Prof. Dr. Işın Kılıçaslan
Cerrahi Patolojide Ayırıcı Tanılar: Meme	Differential diagnoses in surgical pathology: Breast	Dünya Tıp Kitapevi	2018	Jean F. Simpson Melinda E. Sanders	Doç. Dr. Kemal Kösemehmetoğlu
Cerrahi Patolojide Ayırıcı Tanılar: Baş Ve Boyun	Differential diagnoses in surgical pathology: Head and Neck	Dünya Tıp Kitapevi	2018	William H. Westra Justin A. Bishop	Prof. Dr. Gaye Güler Tezel

2008-2018 yılları arasında Türkçe'ye çevirilmiş eserlerin isimlerini, orijinal isimlerini, yayınevi bilgisini, yayın yıllarını, editör ve çeviri editörlerinin bilgilerini içermektedir.

Biz de bu çalışmayı, Türkçe yazılmış tüm kitapları dökümante ederek bir bibliyografi haline getirmek arzusundayız. Bu nedenlerle, bu listede olmayan ve daha eski tarihlerde yazılmış patoloji kitaplarının bilgilerini toplamak istiyoruz. Böyle bir listede patoloji alanında ama tıbbi patoloji dışında yazılmış kitaplara ve bilgilerine erişmek mutlaka zor olacaktır (15). Bu zorlukları, listeyi zaman zaman yayınlayıp, eksikleri gelecek uyarılarla, bize ulaştırılacak yeni verilerle tamamlayabileceğimizi düşünüyoruz. Bununla birlikte; çalışmamızda sunulan verilerin yayınevlerinden talep edilerek ve yayınevlerinin internet sitelerinde yer alan bilgilere de dayanarak elde edildiği göz önünde bulundurulduğunda; gelecek uyarıların, verilerin daha sağlıklı hale gelmesi ve amacımız olan bibliyografinin oluşum sürecine de katkıda bulunacağını düşünüyoruz. Diğer tıp dallarında yayımlanan Türkçe kitap sayısında da artış olup olmadığını araştırmadık, bu konuda bilimsel bir veri verememekle birlikte söz konusu kitapçıkların raflarında her dala ait kitap sayısı ve çeşitliliğinde artış olduğu dikkati çekmektedir.

Sonuç olarak; Türkçe patoloji kitaplarındaki bu artış Türk patoloji camiasında bir ihtiyaç olduğunu ve bu ihtiyacın giderek daha iyi karşılandığını düşündürmektedir. Patoloji alanında yayımlanmış Türkçe kitapların özellikle de güncel ve bilimsel içeriği zengin olanların sayısındaki artışın patoloğların süregelen eğitimlerine olumlu katkılarda bulunduğu ve bulunmaya devam edeceği görüşündeyiz. Bu alandaki eserlerin artmasının olumlu rolü göz önünde bulundurulduğunda özellikle deneyimli patoloğların bu deneyimlerini paylaşması için desteklenmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. <https://www.guneskitabevi.com/>
2. <https://www.istanbultip.com.tr/habitat-yayincilik>
3. <https://www.istanbultip.com.tr/>
4. <https://www.quintessence.com.tr/>
5. <http://www.palmeyayinevi.com/>
6. <https://www.akademisyen.com/>
7. <https://dunyakitabevi.com.tr/>
8. http://www.turkpath.org.tr/index.php?category_id=8
9. <https://patoloji.gen.tr/turkiyede-patolojinin-kisa-tarihcesi/>
10. Sağol Ö. Karaciğer Transplantasyonunda Patolojik Bakı. In: Özkardaşlar S, Tekin I, Ünek T, editors. Ven Kitap. İzmir. 2015; 395-427.
11. Ersöz C, Zorludemir S, Varinli S. Türk Patoloji Yayınları İndeksi (1970-1991). Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu. Kemal Matbaası; 1991.
12. Özkan AU, Bulay O. Genel Patoloji Ders Kitapları serisi 1: Tümörler. A.Ü.Tıp Fakültesi Matbaası; 1980.
13. Bulay O. Genel Patoloji Ders Kitapları serisi 2: Hücre Zedelenmesi Lokal Dolaşım Bozuklukları, İltihap, İmmünite Ve Timus Hastalıkları. A.Ü.Tıp Fakültesi Matbaası; 1984.
14. Yıldız K. Türkiye'de Patolojinin Gelişimi, Tarihi Perspektif, Bugünkü Durum, Sorunlar ve Öneriler. T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara Numune Hastanesi, Patoloji Bölümü, Uzmanlık Tezi. Ankara; 1990.
15. Aktener O, Cengiz T. Dekalsifiye Kesitlerin Hazırlanması. Brain ER. The preparation of decalcified sections. C.C.Thomas;1966 çevirisi. Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Yayınları, No:6, Ege Üniversitesi Basımevi; 1984.